

Lezers zouden ondergeteekende zeer verplichten met verdere gegevens over deze soort honden en vooral zou het Zoölogisch Musuem gaarne materiaal ontvangen, liefst natuurlijk huiden met schedels; schedels alleen zouden ons echter ook al een heel eind verder brengen. Van den bovengenoemden Tengger- of Diëng-hond bezit ook geen enkel Museum materiaal, wel is in het Museum te Buitenzorg een zoogenaamden Tengger-hond opgesteld, maar vermoedelijk is dit dier een kruising, een volbloed Tenggerees is het zeker niet.

Zoöl. Museum, Buitenzorg.

K. W. DAMMERMAN.

KROKODILLENNESTEN EN HUN OMGEVING.

De Heer HOMPES, van den jongen, maar zich steeds uitbreidenden Soerabaiaschen Dierentuin, deed ons het hier gereproduceerd kiekje van een krokodillennest toekomen, gelijk er door hem meerdere zijn waargenomen in het kustgebied van de Solo-delta, benoorden Soerabaja. Het toont bijzonder aardig het groote aantal vogelnesten, dat zich vaak in de nabijheid bevindt, hoewel alle struiken in het rond door moeder krokodil met haar machtigen staart zijn kaalgeslagen, teneinde materiaal voor den nestbouw te verkrijgen. De verklaring is blijkbaar, dat geen eierroovers of andere vijanden, als m i n j a w a k s, otters, apen, zich in de nabijheid van de nestbewonende krokodil wagen. De nestjes waren hoofdzakelijk van de kleine mandjar (*Ploceëlla javanica*).

De Heer HOMPES heeft herhaaldelijk den nestbouw van de krokodil bespied. Deze begint met geweldig met haar (het mannetje is nergens te zien en trekt zich van de zaak niets aan) staart in het rond te slaan, zoodat de bladeren van de struiken en heesters rondom

Krokodillennest en mandjarnesten.

eraf vliegen. Die worden dan door moeder krokodil met de voorpooten tezamen geschraapt en in den bek naar de plaats van het nest gebracht. Hier vormt zich zoo langzamerhand een hoop bladeren met aarde en takjes gemengd, waar de krokodil telkens zelf op en overheen kruipt en wel steeds van denzelfden kant erop klimmend en aan den tegenovergestelden kant er weer afgaand. Weken lang duurt het maken van het nest en wanneer het voltooid is, krabt de krokodil er met haar voorpooten een holte in, om daar de eieren in te deponeeren.

Zelfs het eierleggen kon de Heer HOMPES bespieden. Het dier ligt dan op het nest en men ziet, hoe het bij elk ei, dat naar buiten komt, een zachten schok krijgt. De eieren worden bij 6 à 10 stuks tegelijk gelegd en wel telkens om den anderen dag tot het legsel

(30 à 40, soms ook nog wel meer) volledig is. Het is er dus niet mee als met den zeeschildpad (*Chelonia mydas*), die, eenmaal het strand opgekropen en na een kuil in het zand gemaakt te hebben, met eierleggen begonnen daar niet meer mee op kan houden, zoodat men er rustig een emmer onder kan houden en daarin het legsel (een paar honderd stuks!) kan opvangen, zonder dat het anders zoo uiterst schuwe dier in staat is zich uit de voeten te maken! Een andere kennis van mij stoorde een dergelijke schildpad echter vlak vóór zij begonnen was met eierleggen. Hij nam het dier mee naar huis en hield het daar weken lang in gevangenschap. Maar vergeefs wachtte hij op de eieren, hoewel die er later, toen het dier geslacht was, toch in grooten getale in gevonden werden.

Keeren wij echter nu tot moeder krokodil terug. De Heer HOMPES vertelde mij, dat hij vele nesten had uitgehaald, maar nooit had kunnen opmerken, dat het wijfje de wacht hield, zooals dat bij de Afrikaansche krokodil het geval schijnt te zijn. De duur van het uitkomen der eieren schijnt af te hangen van de weersgesteldheid en langer te zijn, als er te veel regen valt. Mijn zegsman heeft ook eieren meegenomen, om die thuis te laten uitkomen. Zij waren afkomstig van een nog niet volledig legsel, waarbij het wijfje in de buurt slapende werd aangetroffen. Deze eieren werden op 11 April 1922 bij Sidajoe uitgehaald en kwamen den 18en Mei uit, dus na 37 dagen. De jongen waren 32 c.M. lang, precies een jaar later 47 c.M., na 2 jaar 61 c.M., op hun derden verjaardag 74 c.M. en nu (December 1925) 84 c.M. Dit alles bij goede voeding, zoodat de jongen er dik en rond uitzagen. Hoe oud moet dus wel een krokodil van bijv. 5 M. zijn! Geslachtsrijp worden zij bij eene lengte van $2\frac{1}{2}$ M., maar ook daarna gaat de groei regelmatig voort, gelijk dat bijv. ook van visschen bekend is, hoewel vermoedelijk, evenals bij de visschen, steeds langzamer.

Op de reproductie is nog aardig te zien de vochtige omgeving van het nest, zoodat de krokodilletjes bij het uitkomen dadelijk in hun element zijn. De Heer HOMPES meent, dat moeder krokodil hiervoor zelf zorgt, door, steeds om het nest kruipend, er een soort watersingel om heen te maken.

Daar de Heer HOMPES meer een man van de praktijk dan van de pen is, ben ik zoo vrij geweest, zijn interessante waarnemingen hier te boekstaven, die ik meende onzen lezers niet te mogen onthouden. Ter contrôle heeft de Heer HOMPES mijn mededeelingen zelf nog even doorgelezen.

H. C. D.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Krokodillen. — In het artikel van de Heer WITKAMP in de laatste November-aflevering van de Tropische Natuur worden de namen van de verschillende in Koetai voorkomende krokodillensoorten opgegeven. In de 4e jaargang van dit tijdschrift vermeldde de Heer P. TE WECHEL reeds hoe enige aan de Barito voorkomende soorten genoemd worden.

Crocodylus porosus, die in Koetai boeaja badas heet, draagt aan de Barito de naam badjo kodok. De gaviaal, *Tomistoma schlegeli*, heet in laatstgenoemde streek badjo sepi, dus bijna gelijk-luidend met de in Koetai gebruikelijke naam. Ook een derde naam: badjo salak wordt door de Heer TE WECHEL opgegeven, waarmee waarschijnlijk een oudere leeftijdsvorm van de sepi wordt aangegeven, zoals genoemde Heer meent. Te oordelen naar de begeleidende afbeeldingen van de schedels is deze veronderstelling ongetwijfeld juist, niettegenstaande de Inlanders ze als verschillende soorten beschouwen. Het is echter een gewoon verschijnsel, dat inboorlingen de oude en jonge dieren van eenzelfde soort voor verschillende soorten aanzien.